

A.N. Groenewegen

RENTABILITEIT VAN DE TUINBOUW IN HET GEBIED VENLO-BLERICK-TEGELEN
OVER 1965

Voorlopige berekening 1965

VERSLAGEN
NO. 157

MEI 1966

66/543

INHOUD

	Blz.
WOORD VOORAF	
HOOFDSTUK I OPZET EN METHODE VAN HET ONDERZOEK	7
§ 1. De steekproef	7
§ 2. De periode waarop het onderzoek betrekking heeft	7
§ 3. De groepering van de bedrijven	7
§ 4. De kosten en de opbrengsten	8
§ 5. Kengetallen	9
§ 6. Het inkomen	11
HOOFDSTUK II SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN	12
§ 1. De bedrijfsresultaten	12
§ 2. De spreiding van de rentabiliteit	13
§ 3. De spreiding van het ondernemersinkomen	13
§ 4. Het gezinsinkomen uit het bedrijf	14
§ 5. Vergelijking met vorige jaren	15
BIJLAGEN	
1. Grondgebruik en arbeidsbezetting	18
2. Bedrijfsresultaten	19
3. Spreiding van het netto-overschot per f. 100,- kosten	20
4. Inkomen uit het bedrijf	21

WOORD VOORAF

In het kader van de algemene opdracht jaarlijks de bedrijfs-economische resultaten van de tuinbouw te onderzoeken, geven wij hiermede een voorlopig verslag van de bedrijfsresultaten van de tuinbouw in het gebied Venlo-Blerick-Tegelen over het teeltjaar 1965 .

De cijfers berusten op een begroting, in het bijzonder waar het de kosten betreft. Voor deze begroting, die opgesteld is op basis van gegevens verkregen door een enquête op de deelnemende bedrijven, werd onder meer gebruik gemaakt van de fiscale jaarrekeningen over 1964. De opbrengsten werden aan de opgaven van de veilingen en aan de informaties van de bedrijven ontleend.

De definitieve resultaten over 1965 zullen in 1967, te zamen met die van andere onderzochte tuinbouwcentra, in één verslag worden gepubliceerd.

Het onderzoek is verricht door A.N. Groenewegen onder leiding van A. Holkamp.

DE DIRECTEUR

(Dr. A. Maris)

's-Gravenhage, mei 1966

HOOFDSTUK I

OPZET EN METHODE VAN HET ONDERZOEK

§ 1. De steekproef

De steekproef, waarop het onderzoek is gebaseerd, omvat in opzet 10% van die tuinbouwbedrijven - in de gemeenten Venlo (Blerick) en Tegelen - die ten minste aan één man volledig emplooi verschaffen en die niet of slechts in zeer geringe mate met andere takken van bedrijf zijn gemengd.

De gegevens voor de bedrijfskeuze zijn ontleend aan de landbouwtelling over het jaar 1960. Met inachtneming van de bestaande bedrijfsgrootteverhoudingen is de keuze van de bedrijven voor de steekproef willekeurig verricht.

Voor het kalenderjaar 1965 konden de gegevens van 52 bedrijven worden opgenomen.

Voor een uitgebreider weergave van de structuur van de tuinbouw in dit gebied en van de steekproef die voor dit onderzoek is getrokken, wordt verwezen naar het rentabiliteitsverslag over het kalenderjaar 1962 (Verslag No. 21).

§ 2. De periode waarop het onderzoek betrekking heeft

De resultaten hebben nagenoeg uitsluitend betrekking op het kalenderjaar 1965. Dit kalenderjaar valt voor de berekening van de kosten en de opbrengsten van de meeste produkten in dit gebied praktisch samen met het teeltjaar.

§ 3. De groepering van de bedrijven

De onderzochte bedrijven zijn ingedeeld naar groepen van een zelfde bedrijfsvorm. Hierbij is uitgegaan van de betekenis van de glasteelten in het bedrijf. Voor deze onderscheiding hebben de geschatte jaarkosten van de glasteelten en de opengrondsteelten als maatstaf gediend.

Het aantal opengrondsbedrijven is, vooral als gevolg van omschakeling naar glasteelten, teruggelopen tot 11. Dit aantal moet voor een betrouwbare weergave van de resultaten feitelijk te klein worden geacht.

Bij de beoordeling van de resultaten dezer bedrijven dient hiermede dan ook rekening te worden gehouden.

Kosten glasteelten in procenten van totale jaarkosten		Opgenomen in groep		Aantal bedrijven
meer dan	50%	glasbedrijven	>50%	41
waarvan meer dan	65%	w.v. glasbedrijven	>65%	(34)
minder dan	50%	opengrondsbedrijven	<50%	11

				52

§ 4. De kosten en de opbrengsten

De bedrijfsresultaten zijn bepaald volgens de bij het L.E.I. gebruikelijke methode. Deze houdt in, dat de berekening van rente en afschrijving van de duurzame produktiemiddelen is gebaseerd op de vervangingswaarde en dat de kosten, welke niet tevens uitgaven zijn (handenarbeid van de ondernemer en zijn gezin, rente van eigen vermogen e.d.) zijn gewaardeerd.

Voor deze kostenwaardering zijn de benodigde gegevens op het bedrijf verzameld.

Rente en afschrijving

De berekening van de rente had plaats op basis van 5% over het - nader omschreven - in het bedrijf vastgelegde vermogen.

De afschrijvingen zijn berekend op grond van bij het L.E.I. bestaande inzichten met betrekking tot de economische levensduur en het waardeverloop van de onderscheiden duurzame produktiemiddelen. Ten aanzien van glasopstanden en verwarmingsinstallaties is een degressief dalend waardeverloop verondersteld (afschrijving tegen een vast percentage van de boekwaarde). Voor de overige slijtende produktiemiddelen is de afschrijving berekend op basis van een vast percentage van de vervangingswaarde.

Arbeid van ondernemer en gezinsleden

Als vergoeding voor de arbeid, welke door de ondernemer en zijn gezinsleden is verricht, is alleen de handenarbeid in rekening gebracht. Voor een waardering van de kosten, welke voor leiding en toezicht door de ondernemer waren in te calculeren, ontbreken namelijk de daartoe benodigde normatieve gegevens.

De kosten van de handenarbeid zijn berekend op basis van een taxatie van de door de ondernemer en zijn gezinsleden verrichte hoeveelheid handenarbeid. Deze arbeid is gewaardeerd overeenkomstig het loon (inclusief sociale lasten) volgens de Collectieve Arbeidsovereenkomst voor volwassen mannelijke en vrouwelijke arbeiders en jeugdigen, met dien verstande dat voor overuren geen toeslag op het normale uurtarief is toegepast. Op grond van de C.A.O. zijn voor de ondernemer en gezinsleden een produktietoeslag en een vakantietoeslag gecalculeerd. Vervolgens is het loon verhoogd met huurcompensatie en diplomatoeslag voor alle werkenden ouder dan 22 jaar, alsmede een waarderingstoeslag voor hen die ouder zijn dan 20 jaar. Het berekende loon voor de ondernemer is inclusief voormanstoeslag.

De betaalde kosten over 1965 waren ten tijde van het onderzoek nog niet bekend. Deze moesten derhalve worden begroot. Voor deze begroting is gebruik gemaakt van taxaties welke in overleg met de deelnemers aan het onderzoek zijn verricht. Met inachtneming van eventuele veranderingen in de produktiecapaciteit zijn de betaalde kosten overigens getoetst aan de fiscale jaarrekeningen van de bedrijven over 1964.

In vorige jaren is gebleken dat er gemiddeld geringe verschillen voorkomen tussen de begrote kosten en de werkelijke kosten.

Wat de opbrengsten betreft, de verkopen geschieden grotendeels via de plaatselijke veilingen welke ons desgevraagd een opgave verstreken van de nettoveilingomzet per deelnemer. Dit was mogelijk dank zij de machtiging die voor dit doel door de tuinders was verleend.

De opbrengsten die niet via de veiling werden verkregen zijn, in samenwerking met de deelnemers, geschat tijdens het bezoek dat aan het einde van 1965 aan de bedrijven werd gebracht.

Mutaties in de waarde van de plantopstand zijn, hetzij positief (waardestijging van jonge plantopstanden of uitbreiding van het areaal), hetzij negatief (afschrijving op volwassen plantopstanden of inkrimping van het areaal) eveneens onder de opbrengsten verantwoord.

§ 5. K e n g e t a l l e n

Vele cijfers (kosten, opbrengsten, vermogen, grondgebruik en arbeidsbezetting) zijn voor de onderscheiden groepen in een gemiddelde per bedrijf tot uitdrukking gebracht. Dit gemiddelde is berekend door de totalen van de absolute cijfers te delen door het aantal bedrijven.

Het gezinsinkomen en de bestanddelen daarvan zijn gemiddeld per ondernemer, het arbeidsinkomen tevens in een gemiddelde per manjaar weergegeven.

Het netto-overschot

Het economische resultaat wordt tot uitdrukking gebracht door middel van het begrip netto-overschot. Het wordt gevormd door het verschil tussen de opbrengsten en de kosten.

In de kosten is geen bedrag opgenomen als vergoeding voor de functie van leiding en toezicht van de ondernemer. Daar deze kostenelementen derhalve nog in het netto-overschot aanwezig zijn, mag dit laatste niet zonder meer worden aangezien voor de bedrijfseconomische winst.

Netto-overschot gemiddeld per bedrijf

De kosten, de opbrengsten en het netto-overschot zijn voor elke onderscheiden groep van bedrijven in een gemiddeld bedrag per bedrijf weergegeven. Behalve in absolute bedragen per bedrijf is het netto-overschot - ten behoeve van de vergelijkbaarheid met andere typen en takken van bedrijf - vervolgens door middel van de volgende verhoudingsgetallen tot uitdrukking gebracht.

Netto-overschot per f. 100,- kosten

Dit kengetal is berekend door het totale netto-overschot per groep van bedrijven te delen door 1% van de kosten van die bedrijven (gewogen gemiddelde).

Netto-overschot per eenheid produktiefactor

Het netto-overschot is vervolgens in principe betrokken op de produktiefactoren kapitaal, arbeid en grond, factoren uit welke samenwerking het resultaat in feite is ontstaan.

a. Netto-overschot per f. 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1965¹⁾.

Het geïnvesteerde vermogen is voorgesteld door het bedrag, dat verkregen wordt door optelling van:

1. de verkoopwaarde van de grond;
2. de economische boekwaarde van de dode en levende inventaris;
3. de normale behoefte aan vlottende middelen.

De berekeningen hiervan zijn gebaseerd op globale taxaties naar de toestand bij de aanvang van het kalenderjaar, zulks met de beperking dat ten aanzien van duurzame slijtende produktiemiddelen die geen betrekking hebben op glasopstanden en verwarmingsinstallaties is verondersteld dat zij op dat moment een waarde hadden van 60% van de nieuwwaarde. Deze laatste categorie maakte voor 22% deel uit van het totale vermogen, dat op deze basis berekend per 1-1-1965 in de slijtende duurzame produktiemiddelen was opgesloten.

b. Netto-overschot per manjaar arbeidsbezetting

Voor de berekening van dit kengetal is het netto-overschot gedeeld door de - tot volwaardige arbeidskrachten herleide en in manjaren uitgedrukte - arbeidsbezetting.

Voor de berekening van de arbeidsbezetting had een taxatie plaats van de arbeidstijd per arbeidskracht gedurende het boekjaar. De totale arbeidstijd per bedrijf werd vervolgens uitgedrukt in manjaren volwaardige arbeidskracht, waarbij voor arbeid door jeugdigen de volgende wegingscoëfficiënten werden toegepast:

14 jaar	30%
15 jaar	45%
16 jaar	65%
17 jaar	80%
18 jaar	90%
>18 jaar	100%

Deze waarderingsnormen gelden voor arbeid verricht door mannen zowel als door vrouwen.

c. Netto-overschot per are grondoppervlakte

Voor de berekening van dit kengetal zouden de open grond en de grond onder glas onder één noemer dienen te worden gebracht. Het was in het kader van deze voorlopige becijfering niet mogelijk de daarvoor benodigde wegingsfactoren te berekenen.

1) Deze investering omvat ook de bedrijfsonderdelen die door de ondernemer zijn gepacht.

§ 6. H e t i n k o m e n

Het arbeidsinkomen per manjaar

Van het inkomen per produktiefactor is alleen het arbeidsinkomen - per manjaar arbeidsbezetting - tot uitdrukking gebracht.

Onder het arbeidsinkomen is verstaan het bedrag dat door hen, die arbeid in het bedrijf hebben verricht, te zamen als inkomen is genoten. Het is berekend door het netto-overschot te vermeerderen met het bedrag dat als kosten van arbeid is opgenomen. Na deling van dit inkomen door het aantal - tot volwaardige arbeidskrachten herleide - manjaren wordt het bedrag gevonden dat gemiddeld per manjaar als inkomen werd verkregen.

Het inkomen van de ondernemer

Voorts is berekend, welk bedrag uit de bedrijfsexploitatie aan de ondernemer ten deel viel. In de eerste plaats betreft dit de vergoeding die, bij de berekening van het netto-overschot, in de kosten is gecalculleerd voor de handenarbeid die door de ondernemer persoonlijk in het bedrijf is verricht. Voegen wij dit bedrag toe aan het netto-overschot, dan ontstaat het bedrag dat als arbeidsinkomen van de ondernemer is aangeduid.

De kosten bevatten voorts een rentevergoeding voor het vermogen dat in het bedrijf is geïnvesteerd. Voor zover het bedrag van deze vergoeding hoger is dan het bedrag dat door de ondernemer aan rente voor geleende gelden is betaald, vormt het verschil daarvan eveneens een bestanddeel van het inkomen van de ondernemer.

Bij toevoeging van laatstgenoemd inkomensbestanddeel aan het arbeidsinkomen van de ondernemer wordt het bedrag verkregen dat met ondernemersinkomen is aangeduid.

Tenslotte is ook het gezinsinkomen van de ondernemer voor zover uit het bedrijf verkregen tot uitdrukking gebracht. Dit bedrag betreft het ondernemersinkomen, verhoogd met het - als kosten gecalculleerde - bedrag voor de handenarbeid welke door gezinsleden in het bedrijf is verricht.

HOOFDSTUK II

SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK

De resultaten van het onderzoek zijn neergelegd in de bijlagen 1 t/m 4, te weten:

bijlage 1 Het grondgebruik en de arbeidsbezetting (gem. per bedrijf);
 " 2 De bedrijfsresultaten (gemiddeld per bedrijf);
 " 3 De spreiding van het netto-overschot per f.100,- kosten;
 " 4 Het gezinsinkomen uit het bedrijf (gemiddeld per ondernemer).

§ 1. De bedrijfsresultaten

De resultaten volgens bijlagen 1 t/m 3 zijn in tabel 1 samengevat.

Tabel 1

SAMENVATTING BEDRIJFSRESULTATEN OVER 1965
 (voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrij- ven	Glasbedrijven		Opengronds- bedrijven <50% 1)
		>50% 1)	waarvan >65% 1)	
Aantal bedrijven	52	41	34	11
Aantal bedrijven in procenten	100	79	65	21
Omzet in procenten	100	86	77	14
Staannd glas (are)	46	52	59	19
Rolbak (dubbele opp.) (are)	1	2	1	-
Tuinbouw open grond (are)	151	101	87	340
Arbeidsbezetting (manjaren)	2,49	2,54	2,61	2,29
Geïnvesteerd vermogen per 1-1-1965	149000	153000	163000	134000
Idem per manjaar	60000	60000	63000	59000
Opbrengsten	54100	58400	63400	38100
Kosten	53400	57700	62100	37700
Netto-overschot	700	700	1300	400
<hr/>				
<u>Netto-overschot</u>				
per f. 100,- kosten	1	1	2	1
per f. 100,- geïnvesteerd vermogen	0	0	1	0
per manjaar	300	300	500	200
<u>Inkomen:</u>				
arbeidsinkomen per manjaar	8100	8200	8400	7800
arbeidsinkomen v/d ondernemer (per ondernemer)	10300	10200	10800	10900
ondernemersinkomen (per ondernemer)	13600	13200	14000	15700
gezinsinkomen (per ondernemer)	16700	15600	15700	22000

1) Van de geschatte jaarkosten t.b.v. glasteelten.

§ 2. De spreiding van de rentabiliteit

In bijlage 3 is de spreiding van de rentabiliteit per bedrijf - voorgesteld door het netto-overschot per f. 100,- kosten - grafisch weergegeven.

In tabel 2 is deze spreiding voor elk van de onderscheiden groepen van bedrijven samengevat.

Ter voorkoming van misverstand dient hierbij te worden opgemerkt dat onder winstgevend bedrijven zijn verstaan bedrijven, waarvan de opbrengsten hoger zijn dan de kosten (het verschil is het netto-overschot). In de kosten zijn vergoedingen begrepen voor de handenarbeid van de ondernemer en de gezinsleden alsmede een rentevergoeding van 5% over het per 1-1-1965 geïnvesteerde vermogen.

Tabel 2

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER F. 100,- KOSTEN
(aantal bedrijven in %)

Percentage van de kosten	Alle bedrijven	Glasbedrijven		Opengronds-bedrijven <50% 1)
		>50% 1)	waarvan >65% 1)	
Aantal bedrijven	52	41	34	11
<u>Negatief:</u>				
> 40	4	2	3	9
40 - 20	4	5	6	-
20 - 0	46	51	46	27
Totaal verliesgevend	54	58	55	36
<u>Positief:</u>				
0 - 20	34	30	33	55
20 - 40	12	12	12	9
Totaal winstgevend	46	42	45	64
	100	100	100	100

1) Van de geschatte jaarkosten t.b.v. glasteelten.

§ 3. De spreiding van het ondernemers-inkomen

Van het ondernemersinkomen (dat in bijlage 4 naar bestanddelen is gespecificeerd) is in tabel 3 de verdeling weergegeven door vermelding van het aantal ondernemers (in procenten) per inkomensklasse.

SPREIDING VAN HET ONDERNEMERSINKOMEN Tabel 3
(aantal ondernemers per inkomensklasse in procenten)

	Alle bedrij- ven	Glasbedrijven		Opengronds- bedrijven <50% 1)
		>50% 1)	waarvan >65% 1)	
Aantal bedrijven	52	41	34	11
Aantal ondernemers	69	58	50	11
<u>Inkomensklasse</u>				
Minder dan f. 2.500,-	6	5	4	9
f. 2.500,- - f. 5.000,-	9	10	4	-
f. 5.000,- - f. 7.500,-	6	7	12	-
f. 7.500,- - f. 10.000,-	16	16	16	18
f. 10.000,- - f. 15.000,-	33	36	34	18
f. 15.000,- - f. 25.000,-	20	17	20	37
Meer dan f. 25.000,-	10	9	10	18
	100	100	100	100

1) Van de geschatte jaarkosten t.b.v. glasteelten.

§ 4. H e t g e z i n s i n k o m e n u i t h e t b e d r i j f

Zoals uit bijlage 1 blijkt, werd op de bedrijven in vrij belangrijke mate arbeid verricht door gezinsleden. Het bedrag dat hiervoor in de kosten werd gecalculeerd bedroeg gemiddeld f.3100,-(per ondernemer).

Het gezinsinkomen wordt nu tot uitdrukking gebracht door het ondernemersinkomen (gemiddeld f. 13.600,- per ondernemer) met deze f. 3100,- te verhogen. Het gezinsinkomen bedroeg derhalve gemiddeld f. 16.700,- per ondernemer.

Hoe dit gezinsinkomen over de onderscheiden groepen van bedrijven was verdeeld blijkt uit tabel 4.

Tabel 4

SPREIDING VAN HET GEZINSINKOMEN
(aantal ondernemers per inkomensklasse in procenten)

	Alle bedrij- van	Glasbedrijven		Opengronds- bedrijven <50% 1)
		>50% 1)	waarvan >65% 1)	
Aantal bedrijven	52	41	34	11
Aantal ondernemers	69	58	50	11
<u>Inkomensklasse</u>				
Minder dan f. 2.500,-	1	2	2	-
f. 2.500,- - f. 5.000,-	3	3	4	-
f. 5.000,- - f. 7.500,-	4	5	6	-
f. 7.500,- - f. 10.000,-	9	9	8	9
f. 10.000,- - f. 15.000,-	42	43	42	37
f. 15.000,- - f. 25.000,-	28	26	24	36
Meer dan f. 25.000,-	13	12	14	18
	100	100	100	100

1) Van de geschatte jaarkosten t.b.v. glasteelten.

De mate van belangrijkheid van deze gezinsarbeid komt tot uitdrukking in een vergelijking van het aantal ondernemers met een ondernemersinkomen, respectievelijk met een gezinsinkomen van minder dan f. 10.000,- per ondernemer. Het aantal ondernemers met een ondernemersinkomen van minder dan f. 10.000,- per ondernemer werd namelijk op 37% becijferd tegenover 17% waar dit het gezinsinkomen betreft.

§ 5. Vergelijking met vorige jaren

Een indruk van de ontwikkeling van de tuinbouw te Venlo e.o. in de jaren 1956 t/m 1965 kan aan tabel 5 worden ontleend. Bij deze vergelijking dient rekening te worden gehouden met het feit, dat met ingang van 1962 het onderzoek op een geheel nieuwe steekproef is gebaseerd. Het gemiddelde bedrijf van de nieuwe steekproef is groter dan dat van de steekproef over de jaren vóór 1962. In vergelijking met 1961 werd een stijging van de bedrijfs grootte van 20 à 25% geconstateerd.

Voorts dient rekening te worden gehouden met de omstandigheid, dat er een wijziging heeft plaatsgehad ten aanzien van de berekening van rente en afschrijving. Tot en met 1962 had afschrijving plaats op basis van een vast percentage van de vervangingswaarde. In verband met de sterke mate waarin de produktiemiddelen aan veroudering onderhevig zijn, alsmede het toenemende onderhoud naarmate produktiemiddelen ouder worden, is met ingang van 1963 ten aanzien van glasopstanden en verwarmingsinstallaties een vast percentage van de economische boekwaarde afgeschreven. Jaarlijks wordt deze boekwaarde herzien in verband met de stijgende prijzen van duurzame produktiemiddelen. De rente werd t/m 1962 ten aanzien van duurzame produktiemiddelen berekend over het gemiddeld geïnvesteerde vermogen. Met gemiddeld geïnvesteerd vermogen is bedoeld het vermogen dat - op basis van de bestaande capaciteit - tijdens de levensduur van de duurzame produktiemiddelen gemiddeld is geïnvesteerd. Als gevolg van eerdergenoemde wijziging betreffende de afschrijvingen is met ingang van 1963 de rente berekend over het geïnvesteerde vermogen per 1 januari 1963, waarbij zoals vermeld, is verondersteld dat alle slijtende duurzame produktiemiddelen die geen betrekking hebben op glasopstanden en verwarmingsinstallaties op die datum een waarde hadden van gemiddeld 60% van de nieuwwaarde.

Door de gewijzigde normen voor afschrijving en rente zijn de kosten in 1963 t.o.v. 1962 met 2% gestegen.

Met ingang van 1964 is vervolgens het rentepercentage van 4 op 5 gebracht, onder invloed waarvan de kosten 3% hoger zijn berekend dan wanneer 4% rente in rekening was gebracht.

In totaal werd er in 1965 een kostenstijging van 8% gecalculeerd. Circa 4% hiervan moet worden toegeschreven aan de loonstijging die begin 1965 plaatshad. Hierbij dient te worden opgemerkt, dat hierin ook de lonen die voor ondernemers en gezinsleden werden gecalculeerd, zijn begrepen.

De resterende 4% stijging werd enerzijds veroorzaakt door uitbreiding of verbetering van de duurzame produktiemiddelen, anderzijds door de algemene prijsstijging van materialen en overige kosten.

De totale opbrengsten zijn gemiddeld met 14% gestegen.

Dit laatste komt vooral door de hogere geldopbrengsten van de opengrondprodukten en van enkele glasteelten, zoals koude tomaten en augurken.

Tabel 5

VERGELIJKING PERIODE 1956 T/M 1965 ¹⁾
(gemiddeld per bedrijf)

	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
Aantal bedrijven	67	67	66	67	64	63	57	56	55	52
Opp. verwarmd staand glas are	2	3	4	5	7	9	15	17	19	21
Opp. onverwarmd staand glas are	11	12	13	14	15	18	23	21	23	25
Opp. rolbak (dubbele opp.) are	2	2	3	3	4	3	1	2	2	1
Opp. plat glas are	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Opp. tuinbouw open grond are	190	190	190	182	178	177	193	180	165	151
Arbeidsbezetting	1,95	2,00	2,04	1,98	2,00	2,10	2,48	2,52	2,57	2,49
Gem. geïnvesteerd vermogen 2)	p.m.	51000	58000	58000	72000	85000	111000	129000	142000	149000
Opbrengsten	16600	19000	19400	22500	24700	28300	45100	46300	47500	54100
Kosten	15200	16800	18400	20300	23400	27300	38600	43500	49500	53400
Netto-overschot	1400	2200	1000	2200	1300	1000	6500	2800	1/2000	700
<hr/>										
<u>Netto-overschot:</u>										
per f. 100,-kosten	9	13	5	11	6	4	17	7	1/4	1
per f. 100,-geïnvesteerd vermogen	p.m.	4	2	4	2	1	6	2	1/1	0
per manjaar	700	1100	500	1100	700	500	2600	1100	1/800	300
<u>Inkomen:</u>										
arbeidsinkomen per manjaar	4500	5200	4800	5800	5700	5800	8300	7100	6000	8100
arbeidsinkomen van de ondernemer (per ondernemer)	5900	7000	6000	7400	7100	7200	12100	9900	7200	10300
ondernemersinkomen (per ondernemer)	7100	8200	7100	8400	8400	8600	14000	12200	10400	13600
gezinsinkomen (per ondernemer)	8400	9700	8900	10500	10600	11300	16800	14800	13000	16700

1) 1964 en 1965 voorlopige cijfers.

2) Vanaf 1963 het geïnvesteerde vermogen aan het begin van het boekjaar.

B I J L A G E N

GRONDGEBRUIK EN ARBEIDSBEZETTING OVER 1965
Gemiddeld per bedrijf

	Alle bedrij- van	Glasbedrijven		Opengronds- bedrijven < 50% 1)
		> 50% 1)	waarvan > 65% 1)	
Aantal bedrijven	52	41	34	11
Aantal bedrijven in procenten	100	79	65	21
Tuinbouw onder glas	are	are	are	are
Warenhuis/kas verwarmd	21	26	31	-
Warenhuis/kas onverwarmd	25	26	28	19
Rollak (dubbele oppervlakte)	1	2	1	-
Plat glas	1	-	-	1
Opengrondstuinbouw	151	101	87	340
Totaal tuinbouw	199	155	147	360
Landbouw en veeteelt	46	16	16	161
Verhuurd	2	2	2	-
Dennenbos en braakland	23	15	14	57
Erf, blijvende paden enz.	20	20	20	16
Totale kadastrale oppervlakte	290	208	199	594
Waarvan eigendom	202	140	146	433
Aantal ondernemers per bedrijf	1,33	1,41	1,47	1,00
Arbeid van de ondernemer(s) in manjaren	1,44	1,51	1,62	1,16
Arbeid van de gezinsleden in manjaren	0,61	0,51	0,38	0,98
Arbeid van vast personeel in manjaren	0,21	0,27	0,32	-
Arbeid van los personeel in manjaren	0,23	0,25	0,29	0,15
Totale arbeidsbezetting in manjaren	2,49	2,54	2,61	2,29
Arbeid door ondernemer en gezin in procenten	82	80	77	93

1) Van de geschatte jaarkosten t.b.v. glasteelten.

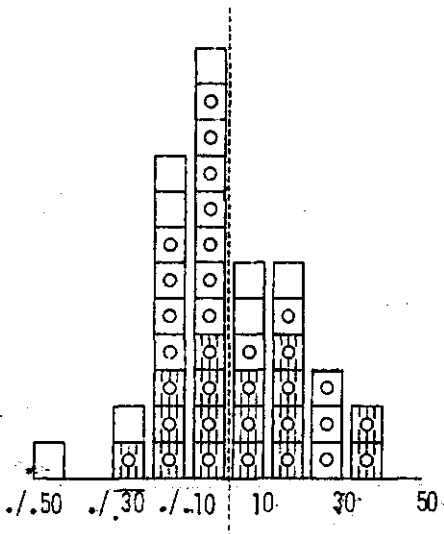
BEDRIJFSRESULTATEN OVER 1965
(voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrij- ven	Glasbedrijven		Opengronds- bedrijven < 50% 1)
		> 50% 1)	waarvan > 65% 1)	
Aantal bedrijven	52	41	34	11
Aantal bedrijven in procenten	100	79	65	21
Omzet in procenten	100	86	77	14
Geïnvesteed vermogen per 1-1-65	149000	153000	163000	134000
Kosten				
Afschrijvingen	8200	9200	10100	4300
Huur en pacht	700	800	800	400
Rente	6600	6900	7500	5500
Arbeid ondernemers	13000	13600	14500	10500
Arbeid gezinsleden	4100	3500	2600	6300
Arbeid betaald personeel	2500	3000	3600	700
Brandstoffen	6200	7800	9000	400
Overige materialen	6400	6700	7100	5600
Diensten van derden en overige kosten	5700	6200	6900	4000
Totaal	53400	57700	62100	37700
Opbrengsten				
Groente en vroege aardappelen	52500	57000	61900	35900
Overige opbrengsten	1600	1400	1500	2200
Totaal	54100	58400	63400	38100
Netto-overschot	700	700	1300	400
Netto-overschot:				
per f. 100,- kosten	1	1	2	1
per f. 100,- geïnvesteerd vermogen	0	0	1	0
per manjaar	300	300	500	200
Inkomen:				
arbeidsinkomen per manjaar	8100	8200	8400	7800
arbeidsinkomen van de ondernemer (per ondernemer)	10300	10200	10800	10900
ondernemersinkomen (per ondernemer)	13600	13200	14000	15700

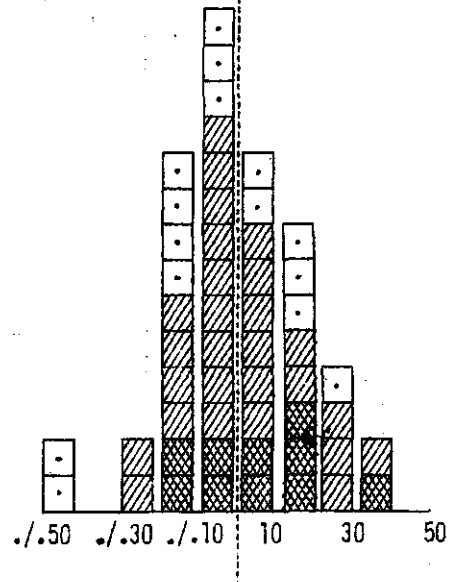
1) Van de geschatte jaarkosten t.b.v. glasteelten.

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER F 100,- KOSTEN
(elk vakje stelt een bedrijf voor)

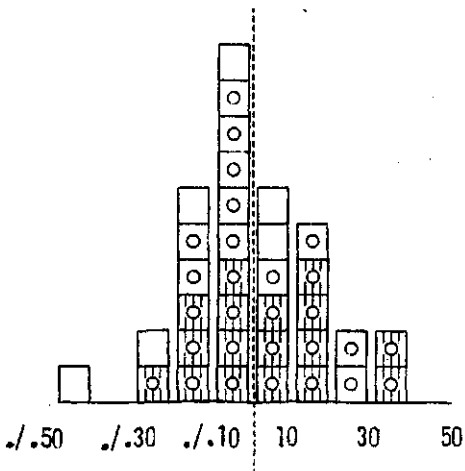
Glasbedrijven > 50% 1)
(41)

Alle bedrijven
(52)

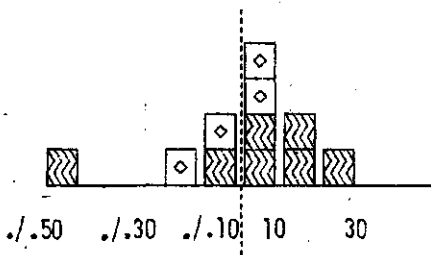

Glasbedrijven > 65% 1)
(34)

- ◻ Kosten < f. 35.000,- per bedrijf
- ▨ Kosten f.35.000 - f. 70.000,- per bedrijf
- ▩ Kosten > f. 70.000,- per bedrijf
- ◻ Overw. staandglas verw. 2)
- ◻ Overw. staandglas onverw. 3)
- ◻ Gemengde glasbedrijven

Opengrondsbedrijven < 50% 1)
(11)

- ▨ > 65% v/d geschatte jaarkosten t.b.v. open grond.
- ◻ 50 - 65% v/d geschatte jaarkosten t.b.v. open grond.

1) Van de geschatte jaarkosten t.b.v. glasteelten.
2) > 50% v/d geschatte jaarkosten t.b.v. staand glas verwarmd.
3) > 50% v/d geschatte jaarkosten t.b.v. staandglas onverwarmd.

INKOMEN UIT HET BEDRIJF OVER 1965
(voorlopige cijfers, gemiddeld per ondernemer)

	Alle bedrijven	Glasbedrijven		Opengronds-bedrijven < 50% 1)
		> 50% 1)	waarvan > 65% 1)	
Aantal bedrijven	52	41	34	11
Aantal ondernemers	69	58	50	11
Netto-overschot	500	500	900	400
Handenarbeid ondernemer	9800	9700	9900	10500
Arbeidsinkomen van de ondernemer	10300	10200	10800	10900
Rente meer berekend dan betaald	3300	3000	3200	4800
Ondernemersinkomen	13600	13200	14000	15700
Handenarbeid gezinsleden	3100	2400	1700	6300
Gezinsinkomen uit bedrijf	16700	15600	15700	22000

1) Van de geschatte jaarkosten t.b.v. glastaelten.

In de reeks Verslagen van het Landbouw-Economisch Instituut zijn op dit gebied onder meer reeds verschenen

	Prijs
Verslag No. 126 Rentabiliteit van de tuinbouw in het gebied Venlo-Blerick-Tegelen, voorlopige berekening 1964, mei 1965.	f. 3,-
Verslag No. 128 Rentabiliteit van de groenteteelt op het eiland IJsselmonde, voorlopige berekening 1964, mei 1965	f. 3,-
Verslag No. 131 Rentabiliteit van de fruitteelt in het gespecialiseerde bedrijf over de jaren 1961, 1962 en 1963, juni 1965	f. 4,-
Verslag No. 135 Rentabiliteit van het kwekersbedrijf in de Bloembollenstreek, voorlopige berekening 1964, juni 1965.	f. 3,-
Verslag No. 136 Rentabiliteit van de bloemeteelt te Aalsmeer, voorlopige berekening 1964, juli 1965.	f. 3,-
Verslag No. 139 Rentabiliteit van de tuinbouw in het Grootslag, voorlopige berekening 1964/65, augustus 1965.	f. 3,-
Verslag No. 147 Bedrijfsuitkomsten van de tuinbouw 1963, februari 1966.	f. 5,-
Verslag No. 155 Rentabiliteit van de tuinbouw in het Zuidhollands-Glasdistrict, april 1966.	f. 3,-

EEN VOLLEDIGE LIJST VAN ACTUELE L.E.I. PUBLIKATIES
OP AANVRAAG GRATIS VERKRIJGBAAR